

Nopeuden Hinta

(Suomennos)

KULUNNEEN kahden vuoden aikana on Yhdysvalloissa surmattu yhtä monta henkilöä autoilla kuin surmattiin ja kuoli haavoistaan Amerikan sotilaita maailman sodassa. Tämän lisäksi on autoilussa vaarallisesti loukkaantunut lähes seitsemän kertaa niin monta kuin Amerikan sotilaita maailman sodassa haavoittui, mutta ei kuollut. Sensusviraston raporttien mukaan tehdyt arviot osoittavat kaikkiaan 23,264 henkilöä surmatun v. 1926 ja 24,775 v. 1927. Sellaisista, jotka ovat loukkaantuneet, mutta ei hengenvaarallisesti, ei ole tilastoja. Kuitenkin lasketaan, että jokaista surmansa saanutta kohden loukkaantuu vähintään kaksikymmentä viisi henkilöä, joten kuluneen kahden vuoden aikana on autoilussa loukkaantunut noin 1,200,000 henkilöä. Maailman sodassa tapettiin amerikalaisia sotilaita noin 50,000 (tauteihin Euroopassa ollessaan kuoli heitä noin 27,000) ja 182,000 haavoittui, mutta jäi elämään. Kauhustavinta autotapaturmissa kuitenkin on se, että kuolleiden listalla on 30 pros. alle viidentoista ikäisiä poikia ja tyttöjä. Tämä siis on täydellistä syyttömien lahtautta.

Ja tällä kertaa ei ole nähtävästi mitään merkkiä kuolevaisuuden laskemiseksi. Autoilussa surmattujen luku on kahdenkertainen kahdeksassa vuodessa ja voi nousta 20,000:een v. 1928. Usein kyllä viitataan toivorikkaasti joihinkin entisiin, miten esim. tapaturmien luku ei kasva yhtä rinnan autojen käytön kanssa, mutta äskettäin Chicagon Yliopiston tekemät tutkimukset osoittavat, että tämä pitää paikkansa vain kuolematapauksiin nähden, eikä tapaturmiin yleensä. Tutkimus osoittaa, että v. 1921 kutakin 10,000:tta registeröityä autoa kohden tapahtui 310 loukkaus- ja kuolemantapausta, jotavastoin jo v. 1926 oli luku noussut 372:een, eli 20 pros. suuremmaksi. Mikäli nämä numerot pitävät paikkansa, osoittaa se, että varmuuskeinot ja pitempiäaikainen kokemus autoi-

lussa, joskin vähentävät kuolemantapauksia, eivät vähennä tapaturmien lukua yleensä.

Mitään merkkiä ei ole nähtävissä nykyään siitäkään, että yleisö tulisi hyväksymään jyrkkiä säädöksiä liian nopeasta autoilusta johtuvan vaaran poistamiseksi. Päinvastoin autot kiitävät nyt suurkautungeissakin kahta vertaa nopeammin kuin parikymmentä vuotta sitten. Ajolupien saamisen tiukkaaminen on vain pinta-puolista touhua, sillä tilastot osoittavat, että suuri enemmistö tapaturmista tapahtuu muista syistä, eikä taidon puutteesta. Oikeastaan taitavimmat ajurit osoittautuvatkin välinpitämättömmiksi. Jonkunverran hyvää on viimeaikoina saatu aikaan sillä, että välinpitämättömyydestä syyte-tyiltä ja päihtyneiltä on alettu ottaa ajoluvat pois. Tämänlainen menettely vaikuttaa kasvatuksellisestikin siinä muodossa, että sanomalehdet julkaisevat paikkakunnillaan niiden nimet, joilta näistä syistä on ajolupa otettu ja siten ehkä huomattavassa määrin vaikuttavat väkijoumien käyttäjiin pysyttelemään irti autoista päihtyneenä ollessaan.

Mutta vaikkakaan nykyään ei ole nähtävissä merkkejä siitä, että ihmiset haluaisivat edes vähentää nopeasta vauhdista johtuvaa vaaranalaisuutta — meidän aikamme kun muutenkin on n. k. jazziaikakautta — niin kuitenkin saattaa tapaturmissa aiheutuva omaisuuksien vahinko useimman pyrkimään varovaisuuteen. Meillä kun on luonteenomaista, että säälimme omaisuutta paljon enemmän kuin ihmishenkeä. Tästä johtuen havaitaan, että pakollinen autojen vakuutus tapaturmien varalta on saamassa yhä enemmän kannattajia. Nyt jo on voimassa jonkinlaisia pakollisia vakuutuslakeja esim. Massachusettsin, Connecticutin, New-Hampshiren, Rhode Islandin ja Mainen valtioissa. Muissa valtioissa tähän suuntaan tehdyt esitykset ovat saaneet tulta vastaansa autoteollisuudesta tavalla tai

toisella hyötyvän aineksen taholta. Vakuutusyhtiöiden tilastojen mukaan vakuutetaan Yhdysvalloissa vapaaehtoisesti noin 16 pros. autoista siinä tarkoituksessa, että jos tapaturma sattuisi, tulisi uhri saamaan korvausta, ja 13 pros. siinä tarkoituksessa, että tuhoutunut omaisuus tulisi korvatuksi. Suurin osa kummastakin vakuutustavasta on käytännössä suurkaupungeissa. Vakuruksia on lisääntynyt huomattavasti siksi, että nykyään myydään noin 80 pros. autoista vähittäismaksuilla ja autoyhtiöt pidättävät ostajalta vakuutuskustannukset siihen asti kun auton hinta on maksettu.

Pakollisen autoilutapaturmavakuutuksen puolustajat enimmäkseen vetoavat pa-

kolliseen työtapaturmavakutuslakiin ja esittävät autoilun alalle jotain saman suuntaista. Tämän mukaan ellei voida todistaa henkilön joutuneen uhriksi välipitämättömyydensä takia — riippuen autoilijan varallisuudesta — joutuisi autoilija maksamaan korvausta tulojensa mukaan. Esitysten puolustajat vetoavat vielä siihen, että tuontapainen laki vähentäisi sitä työn paljoutta, joka nykyään lisää äärettömästi oikeuslaitosten kuluja juuri autoilun takia. Lukuisat monimutkaiset lakiasetukset ovat vielä kuitenkin tällaisenaan näyttävä olevan sangen vaikea ratkaista. —The Nation.

RAHAN VALTA

KULTA — Kulta. Kaunis on sinun nimesi. Miten heleä on sinun äänesi ja kuinka suuri on sinun voimasi. — Sinä olet kuningasten kuningas ja maailman kansojen jumala, sekä myöskin heidän suurin perkeleensä. Sinä verisiä sotia ja veljesmurhia aikaan saatat, sekä säälimättä syvimpään kurjuuteen työnnät sen jota et hyväksy. Pelkurin ja kavaltajan rinnassa loistat kiiltävänä tähtenä ja valapatot piiloutuvat sinun turviisi säilyäkseen niistä tuomioista, joita kyneleet ja veri heille huutaa.

Menestyksellä asetat sinä oman itsesi korkealle, josta sinun säteilevä loistosi on kaikkien nähtävänä ja he ryntäävät silloin sinua tavoittamaan — Siinä rynnäkössä tallaa isä poikansa, poika isänsä, veli sisarensa ja sisar veljensä. Vaimot ja lapset tallataan jalkoihin, sillä kysymyksessä on kulta tai kuolema. Kuuluu itkua ja parkua kautta maailman, sillä kukapa siitä valittaisi. Ken ei kestä, sortukoon, pääasia on vaan saada kulta.

Viheliäisemmän olennon maailmassa korotat sinä kunnian kukkuloille ja taas tallaat maan maatoista alhaisemmaksi sen, jota vihaat. Voimasi on suuri, sillä maailman vallat vapisevat sinun edessäsi. — Toisista teet sinä kansan myrkyttäjiä, viinan valmistajia ja myyjiä. Ja kun sinä olet heidän ystävänsä, kuuluvat hekin kunniallisten ihmisten lukuun. — —

Vankiloissa, hullujen ja köyhien laitoksissa viruu sinun uhrejas, jotka sinua tavoitellessaan tai sinut menetettyään ovat niihin teljettyt. Heidän huokauksensa ja valituksensa kuuluu sieltä läpi ilmojen ja kaiku vastaa siihen maailman joka sopesta.

Mutta mitä sinä siitä välität. Pirullisesti helähtäen ilkut sinä vaan ystäväsi kassaholveissa, ja se, joka sinut onnistuu saamaan käsiinsä, on onnellinen. Toisille jaa't sinä maat ja mannut, toisille lahjoitat nälkäkuoleman kautta ennenaikaisen haudan. Sinun tähtesi myyvät kansan tyttäret kunniansa, pitäen itseänsä kurjana kauppatavarana, sillä ilman sinua ei kukaan tule toimeen. — Niin — voimasi on suuri, sinua rukoillaan ja pelätään, vaan kaikella on kerran oleva loppunsa.